

(א) [עירובין לו: וט"ז],
 (ב) [נס לז: וט"ז], (ג) יומא
 ב. ד. (ד) עירובין טו. ע"ג,
 (ה) רש"י, (ו) רש"י,

מוסף רש"י

שמא יבקע הגורד. והגורד שלא היה עמך ללא לדי הפרשה ופתה טבלים למפרע (וחולין ד). שהרי לא הוכררה התרומה מעולם (גיטין ג). לכשיבקע. נעשין בדבר לאסור, כלומר דלא חיישין להכי דלא שמת, דאי בעי מסר ליה לשומר (ערובין לו: וט"ז) וחולין (ד) כשיבא לדי כך והכי טבלים שמה אכל אין להוסיף לך דלא שמת לבקע (גיטין ב). מטמא משום גורל. אם עשאו גולל לקבר טעמא לעולם כהיל כמת עמנו ואפילו טעל משם דמיא פפרק בהמה המקשה (חולין עג.) וכל אשר יגע על פני העדה לרבות גולל ודופק (ערובין טו.) ר"י מאיר מטמא. ועממא דר' מאיר מפרש בתוספתא סוכה (כח) משום דקסבר כל מחילה העומדת ברוח חיים אינה מחילה (ערובין טו.).

מאיר חייש: קשיא דרבי מאיר. דבקיעת גורד ארבי מאיר דסוכה: דלים ליה צריכה. ואפי' אינו נבקע אסור: **לכשיבקע.** נצין בדבר כלומר דלא חיישין לה: **מסקינין לו.** מומנין לכהן גדול מערב יוה"כ: **שמה טמום אשמו.** וכתיב (ויקרא טו) וכפר בעדו ובעד ביתו ביתו זו היא אשמו: **בכפרה.** בכפרת יום הכפורים עשה זו מעלה זו שחשש בה צמידי דלא חייש בעלמא: **ופרכין צין למ"ד** טעמא דר' מאיר משום שמה תכרת צין למ"ד משום שמה תרוייהו מפרשי לרבי מאיר דמדאורייתא מחילה היא ורבנן גזור שמה תכרת או תמות תינה גבי סוכה מנזי וציראות דר' מאיר לחומרא אכל גבי גולל ר' מאיר מקיל וכיון דמדאורייתא בטיל היאך יכול לטהרו מידי טומאת גולל אלמה תנן בעירובין דבר שיש בו רוח חיים מטמא משום גולל ור' מאיר מטמא. וה"ה דמנזי למיפוך ממתינתא דלעיל דקתני ולא גולל לקבר אלא ממתיני' אלימא ליה לאקשווי ועוד משום דקתני מטמא כהדיא לשון קולא: רוח חיים לאו צידי אדם הוא שברי צין. רוח צידו לנפשו: **העומדת ברוח.** על ידי רוח: **לאו מחילה היא.** דעיקר עמידתה דבר שאין בו ממש הוא: **דאוקמה גורד ספוח.** סמן הדופן על הגורד ספוח ברוח: הרי

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

כד.

**עין משפט
 נר מצוה**

יח א מ"י פ"ו מהל' טומאת מת הל' ד:

רבינו חננאל

ושנן איפוך ואימא הכי, הא מתני' דקתני אובלת בתרומה, ר' יהודה היא דלא חייש למיתה, והאי דקתני אסור לאכול, ר' מאיר דחייש למיתה. דתניא עשאה לבהמה דופן לסוכה, ר' מאיר פוסל ר' יהודה מכשיר. ואסיקנא ר' מאיר למיתה חייש, לבקיעת גורד לא חייש. ואסיקנא לר' יהודה, לעולם לא חייש למיתה, ואמאי אסר בין משום דלית ליה ברירה, פ"י מי יברר לנו כי ודאי היין הנשאר הוא דהוה התרומה והמעשר, שמה אותו ששחה הוא היה התרומה והמעשר. וכבר פירשנוהו בשחיית חולין ובכמה מקומות, לפיכך לא הארכנו בה עכשיו. וזה שאמר לכשיבקע הגורד, אם ישאב וישתה הוא שוחה טבלין שכבר נקדע הגורד, אבל כל זמן שהגורד קיים אינו טבלין, דאמרינן הנה התרומה והמעשר בנוי. (א) הא דתנן ביום הכיפורים ר' יהודה אומר אף אשה אחרת מתקינין לו שמא תמות אשתו, מעלה עשו בכפירה. [איכא דאמרי אמו ר' אחא בר יעקב וכו']. פ"י בהבמה מחיצה בידי שמים היא, ועמידתה ברוח היא.

(ב) נראה דל"ל לדבריו דר"מ קאמר והא דתנן וכו'.

צין ירדו ללא ירדו ומיהו טעם זה לא יתכן גבי אס צא חכם נמי מתני התם בכל ענין וחשיב ליה צריכה והא דפרין צמרובה (צ"ק דף ט"ו): דר' יוחנן אדר' יוחנן צההיא דכל המתלקט וצההיא דאחין שחלקו לקוחות הן ולא מחלק צין זו לזו משום דכל המתלקט מצבר דצריכו צפירוש (א) [אומקן להצבר ע"י

רבי יהודה ורבי יוסי ור' שמעון אוסרין איפוך ר"מ חייש למיתה ור' יהודה לא חייש למיתה דתניא עשאה לבהמה דופן לסוכה ר"מ פוסל ורבי יהודה מכשיר קשיא דרבי מאיר אדרבי מאיר אמר לך ר' מאיר מיתה שכיחא בקיעת הגורד לא שכיחא אפשר דמסר ליה לשומר קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה טעמא דר' יהודה לאו משום דחייש לבקיעת גורד אלא משום (ב) דלית ליה ברירה ולא חייש ר' יהודה לבקיעת גורד והא מדקתני (ג) סיפא אמרו לו לר' מאיר אי אתה מודה שמה יבקע הגורד ונמצא זה שותה טבלים למפרע ואמר להו לכשיבקע מכלל דחייש רבי יהודה לבקיעת הגורד התם ר' יהודה הוא דקאמר לרבי מאיר לדידי לית לי ברירה אלא לדידך דיש ברירה אי אתה מודה דשמה יבקע הגורד אמר ליה לכשיבקע ולא חייש רבי יהודה למיתה והא תנן ר' יהודה אומר אף (ד) אשה אחרת מתקינין לו שמא תמות אשתו הא איתמר עלה אמר רב הונא בריה דרב יהושע מעלה עשו בכפרה בין למואן דאמר שמא תמות בין למואן דאמר שמא תברח מדאורייתא מחיצה מעליא היא ורבנן הוא דגזרו בה אלא מעתה לרבי מאיר תטמא משום גולל אלמה תנן (ה) רבי יהודה מטמא משום גולל ורבי מאיר מטמא אלא אמר רב אחא בר יעקב קסבר ר"מ כל מחיצה שעומדת ברוח אינה מחיצה איכא דאמרי אמר רב אחא בר יעקב קסבר רבי מאיר כל מחיצה שאינה עשויה בידי אדם אינה מחיצה מאי בינייהו איכא בינייהו דאוקמה בגורד תפוח למ"ד מחיצה עומדת ברוח אינה מחיצה הרי עומדת ברוח למ"ד אינה עשויה בידי אדם הרי

לומר דלכולי עלמא חיישי' התם למיתה דלאחר שיצטע לאחת פעמים שממתין השני זמן גדול מלחלוץ ומלייצם וחישינן שמה ימות צינתיים אכל שמה ימות בזמן מועט לא חיישין כבקיעת הגורד דהכא וא"ת והא לא חייש ר"מ לשמא מת דזמן מרובה צפרק כל הגט (גיטין דף כח.) דקתני צת ישראל הגשוחה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה צחוקת שהוא קיים ואצ"י לא מפליג התם צין שמה מת לשמא ימות וסוגיא דשמעתין דפרק שני דיצמות כאצ"י דמשמע דקיבלה אצ"י מרבה ו"ל דאצ"י מדמה פרק כל הגט חששא דשמא מת דזמן מרובה לשמא ימות לאלתר דמאן דחייש להאי חייש להאי אכל פשיטא דלא לגמרי מדמי שמה מת לשמא ימות לאלתר דהא רבי יהודה דחייש לשמא ימות לאלתר גבי בקיעת הגורד ואם תימני לומר דחייש נמי לשמא מת לאלתר א"כ אשת כהן שיאל בעלה מפתח ביתה לא תאכל בתרומה מכיון שנתעלם בעלה מעיניה וצריך שיהא בעלה תמיד לפניו שבעה שיהא אוכלת: **ר"ב** יהודה ורבי יוסי ור"ש אוסרין. הא דבעי למימר בשמעתין ובעירובין (דף לו: א) וצגיטין (דף כה.) וצמרובה (צ"ק דף ט"ו.) טעמא דר' יהודה משום דלית ליה צריכה אע"ג דקתני כהדיא משום בקיעת הגורד לכוותי' אשכחן טובא שאין הגמרא חושב עיקר טעם אותו טעם המפורש צמשה פרק התערובות (נבחים דף עו: א) גבי אצ"י תמימה שנתערבו באצ"י בעל מוס וצפרק שלישי דשצעות (דף כה: א) גבי שצועה שלא אוכל ואכל כל שהוא חייב דצרי ר"ע וצפרק שני דמכות (דף פ. א) גבי כמה יאכל מן הטבל ויהא חייב ר' שמעון אומר כל שהוא וא"ת אי רבי יהודה לית ליה צריכה אלמא סבירא ליה כר' יוחנן דצריש כל הגט (גיטין דף כה.) וצפרק מעשר בהמה (בבביות דף לו: א) דאמרינן האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ציובל אס כן היאך מלא דידי ורגליו צבית המדרש דלא משכחת דמייתי צבורים אלל חד צר חד עד יהושע צן נון דצפרק החובל (צ"ק דף ג.) אית ליה לר' יהודה קנין פירות לאו קנין הגוף דמי גבי דין יוס או יומים וכן נמי לר' יוסי דמסקא ליה התם אי קנין הגוף דמי או לאו והכא לית ליה צריכה וכי האי גוונא דייק בסוף השולח בגיטין (דף מה.) ו"ל דמדנין יוס או יומים אין ללמוד צעלמא אלל גבי מיילי דעבד לחוד דהתם כמיצי קראי דכספו ותחת ידו ומהאי טעמא לא מייתי לה בהשולח כי מייתי היאך דשדה אחוזה ועוד יש לומר דדוקא ר' יוחנן הוא דאית ליה הך סברא דמשום דלקוחות הן מחזירין זה לזה אכל אינן אמוראי הוו אמרי דאע"ג דאין צריכה אין מחזירין דקאמרי' צריש כל הגט (שם דף כה.) וצפרק מעשר בהמה (בבביות דף לו: א) דמכר הוא דלמר רחמנא דליהדרי' ציובל ריבשה ומתנה לא ור' יוחנן לא קשיא מרבי יהודה דהוה מפרש טעמא משום בקיעת הגורד מיהו לא יתכן טעם זה לר' יוסי דע"כ לית ליה כמו שאפרש וא"ת דהכא לית ליה לר' יוסי צריכה וצפרק מי שחחו (גיטין דף עג: א) אית ליה צריכה דתנן ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מיית הוא גיטא ולמאן דמחלק צריש כל הגט (שם דף כה.) צין תולה צדעת עגמו תלמה צדעת אחרים ניחא ורבא דלא מפליג התם מפרש טעמא (א) [משום בקיעת הגורד ורבה מפרש טעמא] פרק צבל מערבין (עירובין דף לו: א) משום דבעינן ארשת שרייה ינכרין ומיהו אכתי קשה דצפרק צבל מערבין (שם) משמע דלית ליה צריכה לר' יוסי גבי מעשר שיש לי צבית מחולל על קלע שעתלה צידי מן הכיס ר' יוסי אומר לא חילל ויש לחלק משום דההיא דמי שחחו הדבר עומד להצבר בדאי' שהרי או מיהו או ימות ויש ליה צריכה טפי מההיא דסלע שעתלה צידי מן הכיס שמה לא יצבר הדבר לעולם דכי האי גוונא נוכל לתרץ דשמואל אדשמואל:

תלמוד